

Wyrok dnia 23 lutego 2001 r., II CKN 587/00

Spowodowanie opublikowania materiału prasowego – w rozumieniu art. 38 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.) – obejmuje także niezbędne czynności związane z redagowaniem, opracowywaniem lub przygotowywaniem materiału prasowego do druku.

Przewodniczący: Sędzia SN Tadeusz Żyźnowski (sprawozdawca)

Sędzia SN Elżbieta Skowrońska-Bocian, Sędzia SA Andrzej Niedużak

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2001 r. na rozprawie sprawy z powództwa Urszuli W. przeciwko Ewie M., Mirosławowi C. i Leonowi Z. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, na skutek kasacji pozwanej Ewy M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 października 1998 r.,
oddalił kasację.

Uzasadnienie

Oddalając – zaskarżonym wyrokiem – apelacje pozwanych Ewy M. i Leona Z., Sąd Apelacyjny zaaprobował dokonane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym ustalenia i ich ocenę prawną. Ustalenia te – w ocenie Sądu drugiej instancji – stanowiły dostateczną podstawę do przyjęcia, że także współpозwana Ewa M. ponosi odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego we wkładce do „Przeglądu G.” z dnia 15 czerwca 1994 r., pod tytułem „Kabaret czy korupcja” (art. 7 ust. 2 pkt 4 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm. – dalej „Pr.pras.”). W obszernym i wyczerpującym uzasadnieniu Sąd drugiej instancji szczegółowo wykazał bezzasadność zarzutów apelacji pozwanych, dotyczących naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 379 pkt 5 i art. 217 § 1 k.p.c. Zdaniem tego Sądu, zarzucane przez pozwanych wadliwości w ogóle – w toku postępowania i orzekania – nie wystąpiły.

Kasację złożyła pozwana Ewa M., zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 36 i 38 Pr.pras., oraz naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 379 pkt 5 w związku z art. 217 § 1 i 2 k.p.c., i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w stosunku do niej, ewentualnie o uchylenie tego wyroku z przekazaniem sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – po uwzględnieniu postanowień art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego ... (Dz.U. Nr 48, poz. 554) oraz art. 393¹¹ k.p.c. (w brzmieniu przed przytoczoną zmianą) – zważył, co następuje:

Stosownie do art. 393¹¹ k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, te zaś zostały wyznaczone podstawami i wnioskami. Nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy uwzględnia z urzędu, pozwana Ewa M. połączyła z doznanymi, jej zdaniem, ograniczeniami w przytaczaniu przed Sądem pierwszej instancji okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swych wniosków (art. 379 pkt 5 w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c.).

Podniesione w kasacji, stanowiące powtórzenie uprzednio wysuniętych przez skarżącą okoliczności w apelacji, mających – w ocenie pozwanej – dowodzić pozbawienia jej możliwości obrony praw, stanowiły przedmiot obszernych i wyczerpujących rozważań Sądu Apelacyjnego. W konkluzji tych rozważań Sąd drugiej instancji stwierdził, że pozwana Ewa M. – reprezentowana przez dwóch pełnomocników procesowych: męża Marka M. i ustanowionego z urzędu adwokata – podejmowała czynności w procesie. Nie była pozbawiona możliwości obrony swych praw i nie zachodzi powoływany przez skarżącą wypadek nieważności postępowania. Fakt, że skarżąca w całości pominęła w kasacji argumentację Sądu Apelacyjnego nie pozbawia tej argumentacji zasadności, a także, nie stwarza potrzeby jej powtarzania. Pozwana nie podniosła przyczyn mogących wskazywać na nieważność postępowania lub wyroku Sądu drugiej instancji, a Sąd Najwyższy nie stwierdził nieważności postępowania w tej instancji. Skarżąca nie zarzucała naruszenia art. 381 k.p.c.

Z powyższego wynika, że zarzuty mające dowodzić wadliwości w sferze naruszenia przepisów postępowania, objętych podstawą z art. 393¹ pkt 2 k.p.c., okazały się chybione. Dokonane przez Sądy ustalenia faktyczne nie zostały podważone. Dla oceny przez Sąd Najwyższy trafności zarzutu naruszenia prawa materialnego (art. 393¹ pkt 1 k.p.c.) miarodajny jest stan faktyczny sprawy, będący

podstawą wydania zaskarżonego wyroku (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 112).

Wysuwając zarzut naruszenia powołanych na wstępie przepisów Prawa prasowego, skarżąca pomija niewzruszone ustalenia, do których odsyła uzasadnienie zaskarżonego wyroku (art. 385 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny wskazał, że pozwana na rozprawie dnia 20 lutego 1995 r. oświadczyła, iż sama podjęła ostateczną decyzję, a dokonana korekta materiału prasowego oznaczała w praktyce zlecenie druku tego materiału. W ocenie Sądu, ustalone fakty nie pozostawiają wątpliwości, że to pozwana spowodowała opublikowanie tego materiału prasowego.

Zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 36 i 38 Pr.pras. skarżąca pominęła, że sporna broszura, której treść zakwestionowała powódka, była materiałem prasowym w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 4 Pr.pras. Stanowiła ogłoszenie, któremu nadano postać wkladki do „Przeglądu G.”. Ogłoszenie nie miało charakteru materiału redakcyjnego. Chybionym jest twierdzenie, że odpowiedzialność cywilną ponosi redaktor "Przeglądu G." Stosownie do art. 38 ust. 1 Pr.pras., odpowiedzialność cywilną za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego ponoszą autor, redaktor lub inna osoba, którzy spowodowali opublikowanie tego materiału. Odpowiedzialność obejmuje zatem każdą osobę, która spowodowała opublikowanie zakwestionowanego przez powódkę materiału. Współzależność pomiędzy czynnościami wykonywanymi przez pozwaną, mającymi charakter niezbędnych przed przekazaniem materiału do druku, pozwala zaliczyć ją do kręgu osób, które spowodowały opublikowanie tego materiału. Pozwana należała – jak to wynika z ustaleń Sądów obu instancji – do kręgu osób, które decydowały lub współdecydowały o publikacji materiału prasowego. Dlatego zarzutu naruszenia art. 38 Pr.pras. nie można podzielić.

Wobec braku usprawiedliwionych podstaw, kasacja została oddalona (art. 393¹² k.p.c.).